

INTERNATIONAL JOURNAL OF ORIGINAL EDUCATIONAL RESEARCH

Research Article

**ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI İLE ROMANTİK İLİŞKİLERDE ÇATIŞMA
ÇÖZÜM STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE DUYGU İFADE ETMENİN ARACI
ROLÜ**

Miray JALKAMA

İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, Miray.jalkama.1@gmail.com, Orcid: 0009-0002-8580-6937

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, çocukluk çağı travmaları ile yetişkinlikteki romantik ilişkilerde sergilenen çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkide duygu ifade etme düzeyinin aracı (mediator) rolünü incelemektir. Araştırmanın örneklemini, kolayda örnekleme yöntemiyle ulaşılan, romantik ilişki deneyimi olan 311 yetişkin birey oluşturmaktadır. Veriler; “Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği”, “Romantik İlişkilerde Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği” ve “Duyguları İfade Etme Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi yöntemleri uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre, çocukluk çağı travmaları ile olumlu çatışma çözme ve duygu ifade etme arasında negatif yönlü; olumsuz çatışma çözme stili arasında ise pozitif yönlü anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Aracı rol analizi sonuçları, duygu ifade etme düzeyinin; çocukluk çağı travmaları ile olumsuz çatışma çözme, boyun eğme ve geri çekilme stilleri arasındaki ilişkide tam aracı (full mediation); olumlu çatışma çözme stili ile olan ilişkide ise kısmi aracı (partial mediation) rol oynadığını ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, çocukluk döneminde yaşanan travmatik deneyimlerin yetişkinlikteki ilişki kalitesini doğrudan etkilemekle kalmayıp, bireyin duygu ifade etme becerisini bozarak çatışma çözme süreçlerini dolaylı yoldan işlevsizleştirdiğini göstermektedir. Çalışma, klinik müdahalelerde travma geçmişi olan bireylerin duygu düzenleme ve ifade becerilerinin geliştirilmesinin önemine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk Çağı Travmaları, Romantik İlişkiler, Çatışma Çözüm Stilleri, Duygu İfade Etme.

THE MEDIATING ROLE OF EMOTIONAL EXPRESSION IN THE RELATIONSHIP BETWEEN CHILDHOOD TRAUMAS AND CONFLICT RESOLUTION STYLES IN ROMANTIC RELATIONSHIPS

ABSTRACT

The main objective of this study is to examine the mediating role of emotion expression level in the relationship between childhood traumas and conflict resolution styles exhibited in adult romantic relationships. The sample consists of 311 adult individuals with romantic relationship experience, reached through convenience sampling. Data were collected using the "Childhood Trauma Scale," the "Conflict Resolution Styles in Romantic Relationships Scale," and the "Emotion Expression Scale." Descriptive statistics, Pearson correlation analysis, and multiple linear regression analysis methods were applied in the analysis of the obtained data. According to the research findings, a significant negative relationship was found between childhood traumas and positive conflict resolution and emotion expression, while a significant positive relationship was found between childhood traumas and negative conflict resolution, submission, and withdrawal styles. The results of the mediating role analysis revealed that the emotion expression level played a full mediating role in the relationship between childhood traumas and negative conflict resolution, submission, and withdrawal styles; and a partial mediating role in the relationship with positive conflict resolution style. These results demonstrate that traumatic experiences in childhood not only directly affect the quality of relationships in adulthood but also indirectly impair conflict resolution processes by disrupting an individual's ability to express emotions. The study highlights the importance of improving emotion regulation and expression skills in individuals with a history of trauma in clinical interventions.

Keywords: Childhood Trauma, Romantic Relationships, Conflict Resolution Styles, Emotion Expression.

GİRİŞ

Çocukluk dönemi, bireyin duygusal, bilişsel ve sosyal gelişiminin temellerinin atıldığı kritik bir yaşam evresidir. Bu dönemde yaşanan olumsuz ve travmatik deneyimlerin, bireyin yalnızca çocukluk ve ergenlik sürecini değil, yetişkinlikteki kişilerarası ilişkilerini de derinden etkilediği yaygın biçimde kabul edilmektedir (Anda vd., 2006, s. 174-186). Fiziksel, duygusal ve cinsel istismar; ihmâl; ebeveynler arası yoğun çatışma ve işlevsiz aile ortamları gibi çocukluk çağı travmaları, bireyin duyguları tanıma, düzenleme ve ifade etme kapasitesinde kalıcı güçlükler yaratabilmektedir (Cloitre vd., 2019, s. 833-842). Bu güçlükler ise yetişkinlikte kurulan romantik ilişkilerde uyum, iletişim ve çatışma çözümü süreçlerini olumsuz yönde şekillendirmektedir.

Romantik ilişkiler, karşılıklı güven, yakınlık ve açık iletişim üzerine kuruludur. Ancak travmatik bir çocukluk geçmişine sahip bireylerde tehdit algısının daha kolay tetiklenmesi, savunmacı tutumların yoğunlaşması ve duygusal reaktivitenin artması sıkça gözlemlenmektedir (Colman ve Widom, 2004, s. 1133-1151). Bu durum, romantik ilişkilerde çatışmaların daha sık yaşanmasına, çatışma anlarında saldırganlık, geri çekilme ya da pasif-agresif tepkilerin ön plana çıkmasına neden olabilmektedir. Nitekim önceki araştırmalar, çocukluk çağı travmaları ile düşük ilişki doyumu, artmış ilişki stresi ve işlevsiz çatışma çözüm stilleri arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu ortaya koymaktadır (Whisman ve Uebelacker, 2006, s. 369).

Travmatik çocukluk yaşantılarına sahip bireylerin, duygularını bastırma, inkâr etme ya da kontrolsüz biçimde dışa vurma eğiliminde oldukları; bu durumun romantik ilişkilerde yanlış anlamalara, artan çatışmalara ve ilişkiyel doyumun azalmasına yol açtığı

belirlenmektedir (Gratz ve Roemer, 2004, s. 41-54; Mikulincer ve Shaver, 2010, s. 33-39). Ayrıca çocukluk travmalarının, stres yanıt sistemlerinde ve duygusal düzenleme mekanizmalarında kalıcı değişimlere neden olarak bireyin ilişkisel bağlamlarda daha kırılgan ve tepkisel hale gelmesine yol açtığı ileri sürülmektedir (McCrory vd., 2011, s. 947-948).

Son yıllarda yapılan çalışmalar, duygu ifade etme becerisinin travma sonrası kişilerarası işlevsellikte kritik bir psikolojik mekanizma olduğunu göstermektedir (Herzog vd., 2022, s. 129-138). Duyguların açık, tutarlı ve yapıcı bir biçimde ifade edilmesi; romantik ilişkilerde empatiyi, karşılıklı anlayışı ve güveni güçlendirmekte, çatışmaların daha sağlıklı biçimde ele alınmasına olanak tanımaktadır. Buna karşın duygusal bastırma ve yetersiz duygu ifadesi, çatışma döngülerinin kronikleşmesine ve ilişki kalitesinin bozulmasına neden olmaktadır (Danilo vd., 2022, s. 872; Bloch vd., 2014, s. 130).

Bu noktada literatürde dikkat çeken temel problem, çocukluk çağı travmalarının yetişkinlikteki romantik ilişkiler üzerindeki olumsuz etkilerinin iyi belgelenmiş olmasına karşın, bu etkinin hangi psikolojik mekanizmalar aracılığıyla ortaya çıktığının yeterince açıklığa kavuşturulamamış olmasıdır. Mevcut çalışmaların önemli bir bölümü bu ilişkiyi bağlama stilleri, genel psikolojik uyum ya da psikopatoloji göstergeleri üzerinden ele almış; romantik ilişki dinamiklerinin merkezinde yer alan “duygu ifade etme” kapasitesinin aracı rolünü sınırlı biçimde incelemiştir (Minaz, 2023, s. 44-46). Dolayısıyla çocukluk travmaları ile çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkinin, duygusal süreçler bağlamında daha ayrıntılı biçimde ele alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, çocukluk çağı travmalarının yetişkinlik dönemindeki romantik ilişkilerde kullanılan çatışma çözüm stilleri üzerindeki etkisinde, bireyin duygu ifade etme kapasitesinin aracı (mediator) rolünü ortaya koymaktır. Bu yönüyle araştırma, travmatik çocukluk yaşantılarının romantik ilişkilerde nasıl ve hangi psikolojik süreçler üzerinden etkili olduğunu açıklamayı hedeflemekte; literatürdeki önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

Araştırma Modeli

Araştırma, değişkenler arasındaki mevcut ilişkileri ve etkileşim düzeylerini incelemeyi amaçladığından nicel araştırma yaklaşımı kapsamında ilişkisel tarama modeli ile desenlenmiştir. İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha fazla değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını ve derecesini ortaya koymayı hedeflemekte; nedensel açıklamalardan ziyade değişkenler arasındaki korelasyonel yapıyı betimlemeye olanak tanımaktadır (Bekman, 2022, s. 238-258).

Araştırmanın evrenini, 18 yaş ve üzeri, romantik ilişki deneyimine sahip yetişkin bireyler oluşturmaktadır. Örneklemde alt yaş sınırının 18 olarak belirlenmesi, beliren yetişkinlik döneminde romantik ilişkilerin ve kimlik gelişiminin belirginleşmesi (Arnett, 2014, s. 569-576) ve bu dönemde ilişkilerin görece daha istikrarlı bir yapı kazanması (Rauer vd., 2013, s. 21-59) ile gerekçelendirilmiştir.

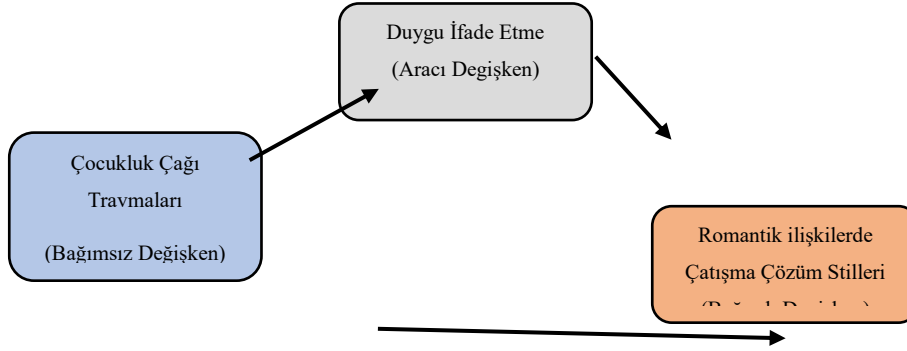
Veri toplama sürecinde dört ölçme aracı kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyodemografik Bilgi Formu uygulanmıştır. Çocukluk döneminde yaşanan travmatik deneyimleri değerlendirmek için Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Şar, Öztürk ve İkikardeş (2012) tarafından gerçekleştirilen Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği (ÇÇRTÖ) kullanılmıştır. Romantik ilişkilerde çatışma durumlarına verilen tepkileri ölçmek amacıyla Özen, Salman Elgin ve Sakallı (2016) tarafından geliştirilen Romantik İlişkilerde Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği

(ÇİÇSÖ), bireylerin duygusal dışavurum düzeylerini belirlemek için ise King ve Emmons (1990) tarafından geliştirilen Duyguları İfade Etme Ölçeği (DİEÖ) uygulanmıştır.

Araştırma süreci kuramsal ve uygulamalı olmak üzere iki aşamada yürütülmüştür. Kuramsal aşamada, çocukluk çağı travmaları, duygu ifade etme ve romantik ilişkilerde çatışma çözüm stilleri konularına ilişkin literatür incelenerek araştırmanın kavramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Uygulamalı aşamada ise, belirlenen örneklem grubundan elde edilen veriler nicel analiz teknikleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmanın kuramsal modelinde üç temel değişken yer almaktadır. Bağımsız değişken, çocukluk çağı travmalarıdır ve istismar ile ihmal türündeki olumsuz yaşantıları kapsamaktadır. Aracı değişken, bireyin duygularını tanıma, düzenleme ve ifade etme kapasitesini içeren duygu ifade etme düzeyidir. Bağımlı değişken ise romantik ilişkilerde kullanılan çatışma çözüm stilleridir. Modelde, çocukluk çağı travmalarının romantik ilişkilerdeki çatışma çözüm biçimlerini hem doğrudan hem de duygu ifade etme aracılığıyla dolaylı olarak etkilediği varsayılmaktadır. Bu doğrultuda araştırma, erken dönem yaşantılar ile yetişkinlikteki ilişki dinamikleri arasındaki ilişkileri bütüncül bir çerçevede ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırma Modeli

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 18 yaş ve üzeri, romantik ilişki deneyimi bulunan yetişkin bireyler oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde ise olasılık dışı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolayda örnekleme (convenience sampling) tekniği kullanılmıştır. Bu yöntem, araştırmacının ulaşılabilirliği en kolay olan bireyleri örnekleme dahil etmesine olanak tanıyarak zaman ve iş gücü açısından avantaj sağlamaktadır (Haşlıoğlu vd., 2015, s. 19-28). Araştırmanın örneklemi, gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılan 311 katılımcıdan oluşmaktadır. Örneklem seçiminde 18 yaş alt sınırının belirlenmesi, gelişim psikolojisi literatüründeki "beliren yetişkinlik" (emerging adulthood) kavramına dayanmaktadır. 18-29 yaş aralığını kapsayan bu dönem, bireylerin kimlik gelişimlerini tamamladıkları ve romantik ilişkilerin daha istikrarlı, duygusal derinliği yüksek bir yapıya kavuştuğu kritik bir evre olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, 18 yaş ve üzerindeki bireylerin seçilmesi, araştırmanın değişkenleri olan çatışma çözümü ve duygu ifade becerilerinin daha sistematik gözlemlenebilmesi açısından çalışmanın geçerliliğini artırmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın veri toplama sürecinde kullanılacak olan anket formu için gerekli izinler alınmıştır. Söz konusu çalışma, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul Komisyonu tarafından incelenmiş ve 25.12.2025 tarihli, 2025/13 sayılı kararı ile etik açıdan uygun bulunmuştur. Veri toplama süreci, etik kurul onayı alındıktan sonra çevrim içi (online) anket platformları aracılığıyla yürütülmüştür. Araştırmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmakta olup, katılımcılara çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve "Aydınlatılmış Onam Formu" aracılığıyla onayları alınmıştır. Verilerin toplanması,

planlanan çalışma takviminin ikinci ayında gerçekleştirilmiş olup, katılımcıların yanıtları dijital ortamda kaydedilmiştir.

Araştırmada veri toplamak amacıyla "Sosyodemografik Bilgi Formu" ve üç farklı psikolojik ölçme aracı kullanılmıştır:

- Sosyodemografik Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından hazırlanan bu formda; katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, medeni durum, gelir düzeyi, ilişki süresi ve önceki ilişki deneyimleri gibi temel özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.
- Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği (ÇÇRTÖ): Bireylerin 20 yaş öncesi çocukluk ve ergenlik dönemlerindeki travmatik yaşantılarını ölçmek amacıyla kullanılan, 28 maddelik ve 5'li Likert tipi bir ölçektir. Ölçek; duygusal, fiziksel ve cinsel istismar ile duygusal ve fiziksel ihmal alt boyutlarını içermektedir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması ile geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Şar, Öztürk ve İkikardeş (2012) tarafından yapılmıştır. Ölçekten alınan yüksek puanlar, travmatik yaşantı düzeyinin fazlalığını göstermektedir.
- Romantik İlişkilerde Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği (ÇİÇSÖ): Özen, Salman Elgin ve Sakallı (2016) tarafından geliştirilen bu ölçek, romantik ilişkilerde karşılaşılan sorunlarda kullanılan çözüm yollarını değerlendirmektedir. Ölçek; "Olumsuz çatışma çözme", "Olumlu çatışma çözme", "Boyun eğme" ve "Geri çekilme" olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır.
- Duyguları İfade Etme Ölçeği (DİEÖ): Bireylerin duygusal dışavurum düzeylerini belirlemek amacıyla King ve Emmons (1990) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe uyarlaması Kuzucu (2011) tarafından yapılmıştır. 16 maddeden oluşan ölçek; "Olumlu duygu ifadesi", "Olumsuz duygu ifadesi" ve "Yakınlık ifadesi" olmak üzere üç alt boyuta sahiptir ve yüksek güvenirlik düzeyine (Cronbach $\alpha \approx 0.85$) sahip olduğu rapor edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada veriler SPSS programına aktarılmış ve analizler bu yazılım üzerinden yürütülmüştür. Öncelikle her bir ölçek ve alt boyuta ilişkin tanımlayıcı istatistikler (ortalama) hesaplanmış; dağılım özelliklerini değerlendirmek amacıyla Kolmogorov–Smirnov normalite testi ile birlikte çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri incelenmiştir. Kolmogorov–Smirnov testinin tüm değişkenlerde anlamlı çıkması ($p < .01$), özellikle örneklem büyüklüğü arttıkça testin çok küçük sapmalara dahi duyarlı olabilmesi nedeniyle, normalite değerlendirmesinde tek başına belirleyici kabul edilmemiştir; bu nedenle dağılımın pratikte kabul edilebilirliğini görmek için çarpıklık ve basıklık değerleri de dikkate alınmıştır. Buna göre, özellikle Duygusal Taciz, Fiziksel Taciz ve Cinsel Taciz alt boyutlarında pozitif çarpıklık ve görece yüksek basıklık dikkat çekmekle birlikte, genel olarak değişkenlerin çarpıklık-basıklık değerlerinin analizlerde kullanılabilir düzeyde olduğu değerlendirilmiştir. Ölçeklerin iç tutarlılık güvenirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile incelenmiştir; Romantik İlişkilerde Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği için $\alpha=0,883$, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği için $\alpha=0,873$ ve Duygu İfade Ölçeği için $\alpha=0,856$ bulunmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen verilerin istatistiksel analiz sonuçları sunulmaktadır. Bulgular, değişkenler arasındaki ilişkiler ve farklılıklar, araştırmanın amaç ve hipotezleri doğrultusunda uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları tablolar halinde sunulmuş ve her bir tabloya ilişkin bulgular, ilgili istatistiksel değerler dikkate alınarak nesnel ve betimleyici bir biçimde yorumlanmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Sosyo-Demografik Bilgilerine Dair Betimsel Veriler

Değişkenler		n	%
Yaş aralığınız:	18-24	103	33,1
	25-29	96	30,9
	30-34	55	17,7
	35-39	34	10,9
	40-44	8	2,6
	45 ve üzeri	15	4,8
Cinsiyetiniz	Kadın	188	60,5
	Erkek	123	39,5
Eğitim Durumunuz	Lise	155	49,8
	Ön Lisans	59	19
	Lisans	75	24,1
	Yüksek Lisans	18	5,8
	Doktora	4	1,3
Medeni durumunuz	Bekar	109	35
	Evli	129	41,5
	Nişanlı	28	9
	Partnerim var / Flört	45	14,5
Çalışma durumunuz	Öğrenci	70	22,5
	Tam zamanlı çalışan	157	50,5
	Yarı zamanlı çalışan	18	5,8
	Serbest çalışan	12	3,9
	İşsiz	54	17,4
Aylık kişisel geliriniz	15.00 TL'den düşük	87	28
	15.000-24.999 TL	71	22,8
	25.000-39.999 TL	67	21,5
	40.000-59.999 TL	41	13,2
	60.000- 89.999 TL	25	8
	90.000 TL ve üzeri	20	6,4
İlişki süreniz (Şu an yoksa son ilişkiye ait süre)	0-6 ay	58	18,6
	7-12 ay	43	13,8
	1-3 yıl	69	22,2
	3-5 yıl	51	16,4
	5 -10 yıl	34	10,9
	10 yıl ve üzeri	56	18

Tablo 2’de yer alan araştırmaya katılan bireylerin sosyo-demografik özellikleri incelendiğinde, örneklemin ağırlıklı olarak genç ve orta yaş yetişkinlerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların büyük bölümü 18–34 yaş aralığında yer almakta olup, daha ileri

yaş gruplarının temsili görece düşüktür. Cinsiyet dağılımında kadın katılımcıların oranı erkeklerden yüksektir. Eğitim düzeyi açısından katılımcıların çoğunluğunun lise ve yükseköğretim mezunu olduğu, lisans ve ön lisans mezunlarının önemli bir paya sahip olduğu belirlenmiştir. Medeni durum dağılımı, örneklemin önemli bir bölümünün evli ya da romantik bir ilişki içinde olduğunu göstermektedir. Çalışma durumuna bakıldığında, katılımcıların yarısından fazlasının tam zamanlı çalışan, önemli bir kısmının ise öğrenci veya işsiz olduğu saptanmıştır. Gelir düzeyleri ağırlıklı olarak düşük ve orta gelir gruplarında yoğunlaşmakta, yüksek gelir gruplarının oranı daha sınırlı kalmaktadır. İlişki süreleri incelendiğinde ise katılımcıların çoğunun kısa ve orta süreli ilişkiler içinde olduğu, ancak uzun süreli ilişkilere sahip bireylerin de örnekleme dikkate değer bir oranda yer aldığı görülmektedir.

Tablo 3. Çocukluk Çağı Travmalarıyla Romantik İlişkilerde Duygu İfade Etme Arasındaki İlişkiye Dair Veriler

Korelasyon	Çocukluk Çağı Travmaları	Olumlu Duygu	Yakınlık Duygu	Negatif Duygu	Duygu İfade
r	1	-,432**	-,546**	-,202**	-,488**
Çocukluk Çağı Travmaları	p	<.01	<.01	<.01	<.01
	n	311	311	311	311

Tablo 3'e göre çocukluk çağı travmaları ile romantik ilişkilerde duygu ifade etme düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü ilişkiler bulunmaktadır ($n=311$, $p<.01$). Çocukluk çağı travmaları arttıkça katılımcıların olumlu duygu ifade düzeylerinin azaldığı ($r=-,432$), yakınlık duygusunu ifade etme düzeylerinin belirgin biçimde düştüğü ($r=-,546$) ve negatif duygu ifade düzeylerinin de azalma eğiliminde olduğu ($r=-,202$) görülmektedir. Ayrıca, toplam duygu ifade puanı ile çocukluk çağı travmaları arasında da orta düzeyde negatif ilişki saptanmıştır ($r=-,488$). Bu bulgular, çocukluk döneminde yaşanan olumsuz yaşantıların artmasının, romantik ilişkiler bağlamında duyguların özellikle olumlu içerikte ve yakınlık/bağ kurma temelli ifadenmesini zayıflattığına; genel olarak da duygusal paylaşım kapasitesini sınırladığına işaret etmektedir.

Tablo 4. Çocukluk Çağı Travmalarının Çatışma Çözüm Stilleri Üzerindeki Doğrudan Etkisi

Bağımlı Değişken	B	Standart Hata	Beta (β)	t	p	R ²	F
Olumsuz Çatışma Çözme	0,113	0,031	0,202	3,619	<.01	0,041	13,094
Olumlu Çatışma Çözme	-0,228	0,024	-0,476	-9,506	<.01	0,226	90,357
Boyun Eğme	-0,123	0,029	-0,237	-4,295	<.01	0,056	90,357
Geri Çekilme	-0,053	0,026	-0,114	-2,020	0,044	0,013	4,082

Tablo 4'te yer alan çocukluk çağı travmalarının romantik ilişkilerdeki çatışma çözüm stilleri üzerindeki doğrudan etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilen basit doğrusal regresyon analizi bulguları, travmatik yaşantıların yetişkinlikteki ilişki dinamikleri üzerinde anlamlı ve çok boyutlu etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. Analiz sonuçlarına göre çocukluk çağı travmaları, olumsuz çatışma çözme stilini pozitif yönde ve anlamlı biçimde

yordamakta; travma düzeyi arttıkça bireylerin çatışma anlarında daha işlevsiz, saldırgan ya da yıkıcı stratejilere yöneldikleri ve bu değişkenin olumsuz çatışma çözüm stilineki varyansın %4,1'ini açıkladığı görülmektedir. Buna karşılık çocukluk çağı travmalarının olumlu çatışma çözme stilini negatif yönde ve güçlü biçimde yordadığı ($\beta = -0,476$, $p < .01$) saptanmış; bu bulgu, travmatik yaşantıların artmasıyla birlikte bireylerin yapıcı, uzlaşmacı ve problem çözmeye dayalı stratejileri kullanma eğiliminin belirgin biçimde azaldığını göstermektedir. Ayrıca çocukluk çağı travmalarının boyun eğme davranışını negatif yönde ve anlamlı düzeyde yordadığı, travma puanı yükseldikçe bireylerin çatışma anlarında pasif uyum ve boyun eğici tutumlar sergileme eğilimlerinin zayıfladığı belirlenmiştir. Benzer şekilde travma düzeyi ile geri çekilme stili arasında zayıf ancak anlamlı ve negatif bir ilişki ($\beta = -0,114$, $p = 0,044$) tespit edilmiş; çocukluk döneminde yaşanan travmatik deneyimlerin artmasıyla birlikte çatışmadan kaçınmaya dayalı pasif geri çekilme davranışlarının görece azaldığı görülmüştür. Genel olarak bu bulgular, çocukluk çağı travmalarının yetişkinlikteki romantik ilişkilerde çatışma çözüm süreçlerini anlamlı biçimde etkilediğini, özellikle yapıcı ve olumlu çözüm becerilerini zayıflatarak daha işlevsiz ve olumsuz tepkilerin ortaya çıkmasına zemin hazırladığını ampirik olarak ortaya koymaktadır.

Tablo 5. Çocukluk Çağı Travmaları ile Çatışma Çözüm Stilleri Arasındaki İlişkide Duygu İfade Etmenin Aracı Rolü

Bağımlı Değişken	Yordayıcı Değişken	B	SH	Beta (β)	t	p	R ²	F
Olumsuz Çatışma Çözme	Çocukluk Çağı Travmaları	-0,010	0,030	-0,021	-0,321	0,748	0,055	9,022
	Duygu İfade Etm	0,084	0,028	0,192	2,998	0,003		
Olumlu Çatışma Çözme	Çocukluk Çağı Travmaları	-0,149	0,026	-0,310	-5,732	<.01	0,314	70,404
	Duygu İfade Etme	0,153	0,024	0,339	6,266	<.01		
Boyun Eğme	Çocukluk Çağı Travmaları	-0,058	0,032	-0,112	-1,814	0,071	0,106	18,349
	Duygu İfade Etme	0,125	0,030	0,257	4,157	<.01		
Geri Çekilme	Çocukluk Çağı Travmaları	-0,010	0,030	-0,021	-0,321	0,748	0,041	6,587
	Duygu İfade Etme	0,084	0,028	0,192	2,998	0,003		

Tablo 5'te sunulan çoklu regresyon analizi sonuçları, çocukluk çağı travmaları ile romantik ilişkilerdeki çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkide duygu ifade etmenin aracı rolünü farklı boyutlar açısından ortaya koymaktadır. Öncelikle olumsuz çatışma çözme

boyutunda kurulan modelin anlamlı olduğu ($F = 9,022$; $R^2 = 0,055$) ve toplam varyansın %5,5'inin açıklandığı görülmektedir. Bu modelde çocukluk çağı travmalarının etkisi anlamlılığını yitirirken ($\beta = -0,021$, $p = 0,748$), duygu ifade etmenin olumsuz çatışma çözme pozitif ve anlamlı biçimde yordadığı ($\beta = 0,192$, $p = 0,003$) saptanmıştır. Bu bulgu, çocukluk çağı travmaları ile olumsuz çatışma çözme arasındaki ilişkide duygu ifade etmenin tam aracı bir rol üstlendiğine işaret etmektedir. Olumlu çatışma çözme boyutunda ise modelin oldukça güçlü ve anlamlı olduğu ($F = 70,404$; $R^2 = 0,314$) görülmektedir. Model, olumlu çatışma çözmedeki varyansın %31,4'ünü açıklamaktadır. Hem çocukluk çağı travmalarının ($\beta = -0,310$, $p < .01$) hem de duygu ifade etmenin ($\beta = 0,339$, $p < .01$) olumlu çatışma çözme üzerinde anlamlı yordayıcılar olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç, duygu ifade etmenin çocukluk çağı travmaları ile olumlu çatışma çözme arasındaki ilişkide kısmi aracı rol oynadığını göstermektedir. Boyun eğme çatışma çözüm stiline ilişkin modelin de anlamlı olduğu ($F = 18,349$; $R^2 = 0,106$) ve varyansın %10,6'sını açıkladığı görülmektedir. Analiz sonuçları, çocukluk çağı travmalarının boyun eğme davranışını anlamlı biçimde yordadığını ($\beta = -0,112$, $p = 0,071$ sınırdaki), duygu ifade etmenin ise boyun eğme üzerinde güçlü ve anlamlı bir etkiye sahip olduğunu ($\beta = 0,257$, $p < .01$) ortaya koymaktadır. Bu bulgu, duygu ifade etmenin bu ilişkide kısmi aracı bir rol üstlendiğini düşündürmektedir.

Son olarak geri çekilme boyutunda kurulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F = 6,587$; $R^2 = 0,041$) ancak açıklanan varyansın görece düşük (%4,1) olduğu görülmektedir. Bu modelde çocukluk çağı travmalarının etkisi anlamlı değildir ($\beta = -0,021$, $p = 0,748$), buna karşın duygu ifade etmenin geri çekilme davranışını anlamlı biçimde yordadığı ($\beta = 0,192$, $p = 0,003$) saptanmıştır. Bu durum, duygu ifade etmenin geri çekilme ile ilişkide tam aracı rol oynadığını göstermektedir. Genel olarak tablo bulguları, çocukluk çağı travmalarının romantik ilişkilerdeki çatışma çözüm stilleri üzerindeki etkilerinin önemli ölçüde bireylerin duygu ifade etme kapasitesi üzerinden şekillendiğini ortaya koymaktadır. Özellikle olumlu çatışma çözme boyutunda güçlü bir aracı etki gözlenirken, olumsuz çatışma çözme ve geri çekilme stillerinde duygu ifade etmenin belirleyici bir mekanizma olduğu ampirik olarak desteklenmiştir. Bu sonuçlar, travma sonrası ilişkisel işlevselliğin anlaşılmasında duygu ifade etmenin merkezi bir psikolojik süreç olduğunu göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, çocukluk çağı travmalarının romantik ilişkilerde kullanılan çatışma çözüm stilleri üzerindeki etkisi ve bu ilişkide duygu ifade etmenin aracı rolü incelenmiştir. Elde edilen bulgular, erken dönem travmatik yaşantıların yetişkinlikteki romantik ilişki dinamiklerini hem doğrudan hem de dolaylı yollarla etkilediğini ortaya koymaktadır.

Araştırma sonuçları, çocukluk çağı travmaları ile duygu ifade etme düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir. Travma düzeyi arttıkça olumlu duygu ifadesi ve yakınlık temelli duyguların azaldığı, buna karşılık olumsuz duyguların arttığı saptanmıştır. Bu bulgu, çocuklukta istismar ve ihmal deneyimlerinin bireylerin duygularını tanıma, düzenleme ve ifade etme becerilerini olumsuz yönde etkilediğini öne süren çalışmalarla tutarlıdır (Gratz ve Roemer, 2004, s. 41-54; Şar, 2012, s. 1054-1063). Travmatik yaşantıların, özellikle duygusal bastırma ve aleksitimi riskini artırdığı; bunun da kişilerarası ilişkilerde duygusal kopukluğa yol açtığı bilinmektedir (Van der Kolk, 2003, s. 46).

Basit doğrusal regresyon analizleri, çocukluk çağı travmalarının romantik ilişkilerde olumsuz çatışma çözme stilini pozitif yönde, olumlu çatışma çözme stilini ise güçlü ve negatif yönde yordadığını göstermiştir. Bu sonuçlar, travmatik geçmişe sahip bireylerin çatışma durumlarında daha saldırgan, kaçınmacı ya da işlevsiz tepkiler verme eğiliminde olduklarını ortaya koyan önceki araştırmalarla örtüşmektedir (Riggs vd., 2011, s. 5-51; Whisman, 2006, s. 1065-1076). Travmanın güvenli bağlanma örüntülerini zedelemesi, bireylerin empati, iş

birliği ve problem çözme becerilerini sınırlandırmakta; bu durum çatışma anlarında yapıcı stratejilerin kullanılmasını zorlaştırmaktadır (Mikulincer ve Shaver, 2010, s. 74-88).

Boyun eğme ve geri çekilme stillerine ilişkin bulgular, çocukluk çağı travmaları ile bu stiller arasında zayıf ancak anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir. Literatürde travma öyküsü olan bireylerin çatışma durumlarında ya aşırı uyum gösterme ya da ilişkisel temastan kaçınma eğiliminde oldukları belirtilmektedir (Cloitre vd., 2009, s. 883-6842). Ancak bu araştırmada travma düzeyinin artmasıyla geri çekilme ve boyun eğme davranışlarının azalması, bireylerin pasif stratejiler yerine daha dışavurumcu ancak işlevsiz tepkilere yönelmiş olabileceğini düşündürmektedir.

Araştırmanın en önemli bulgularından biri, duygu ifade etmenin çocukluk çağı travmaları ile çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişkide aracı bir rol üstlenmesidir. Çoklu regresyon analizleri, duygu ifade etme modele dâhil edildiğinde çocukluk çağı travmalarının olumsuz çatışma çözme ve geri çekilme üzerindeki doğrudan etkilerinin anlamsızlaştığını ortaya koymuştur. Bu durum, duygu ifade etmenin tam aracı değişken olarak işlev gördüğünü göstermektedir. Bu bulgu, duygu düzenleme ve ifade becerilerinin, travmanın ilişkisel sonuçlarını şekillendiren temel mekanizmalardan biri olduğunu savunan kuramsal yaklaşımlarla tutarlıdır (Gross, 2015, s. 1-26; Greenberg, 2011, s. 55).

Olumlu çatışma çözme ve boyun eğme stillerinde ise duygu ifade etmenin kısmi aracı rol oynadığı belirlenmiştir. Bu sonuç, travmatik yaşantıların çatışma davranışları üzerindeki etkisinin yalnızca duygusal süreçlerle sınırlı olmadığını; bağlanma stilleri, benlik algısı ve kişilerarası beklentiler gibi ek psikososyal faktörlerin de devrede olabileceğini düşündürmektedir (Fonagy vd., 2017, s. 94-103). Dolayısıyla, travmanın ilişkisel sonuçlarının çok boyutlu bir yapı sergilediği söylenebilir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, bu araştırma çocukluk çağı travmalarının romantik ilişkilerde çatışma çözüm stillerini zayıflattığını ve bu etkide duygu ifade etmenin kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Bulgular, travma temelli psikoeğitim ve psikoterapi müdahalelerinde duygu farkındalığı ve ifade becerilerinin güçlendirilmesinin, romantik ilişkilerde daha sağlıklı çatışma çözme stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlayabileceğini düşündürmektedir.

KAYNAKÇA

- Aldao, A., Jazaieri, H., Goldin, P. R., & Gross, J. J. (2014). Adaptive and maladaptive emotion regulation strategies: Interactive effects during CBT for social anxiety disorder. *Journal of Anxiety Disorders*, 28(4), 382–389. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2014.03.005>
- American Psychiatric Association. (2022). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5. baskı). American Psychiatric Publishing. <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596>
- Anda, R. F., Felitti, V. J., Bremner, J. D., Walker, J. D., Whitfield, C., Perry, B. D., Dube, S. R., & Giles, W. H. (2006). The enduring effects of abuse and related adverse childhood experiences in adulthood: A convergence of evidence from neurobiology and epidemiology. *European Archives of Psychiatry and Clinical Neuroscience*, 256(3), 174–186. <https://doi.org/10.1007/s00406-005-0624-4>
- Arnett, J. J., Žukauskienė, R., & Sugimura, K. (2014). The new life stage of emerging adulthood at ages 18–29 years: Implications for mental health. *The Lancet Psychiatry*, 1(7), 569–576. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(14\)00080-7](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(14)00080-7)
- Aslanlar, P. A., & Akyunus, M. (2023). Cinsiyet ile psikolojik belirtiler ilişkisinde çatışma çözüm stillerinin aracı rolü. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 24(80), 61–73. <https://doi.org/10.5455/apd.138401> (Not: Dergi adı ve yıl bilgisi genel indeks kayıtlarına göre güncellenmiştir).
- Barber, B. K. (2002). *Intrusive parenting: How psychological control affects children and adolescents* (pp. xv-309). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10466-000>

- Bekman, M. (2022). Halkla ilişkiler uygulamalarında nicel araştırma yöntemi: İlişkisel tarama modeli. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 6(16), 238–258. <https://doi.org/10.55132/meric.1136195>
- Bloch, L., Haase, C. M., & Levenson, R. W. (2014). Emotion regulation predicts marital satisfaction: More than a wives' tale. *Emotion*, 14(1), 130–144. <https://doi.org/10.1037/a0034272>
- Campbell, L., Simpson, J. A., Boldry, J., & Kashy, D. A. (2005). Perceptions of conflict and support in romantic relationships: The role of attachment anxiety. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(3), 510–522. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.88.3.510>
- Campos, J. J., Walle, E. A., Dahl, A., & Main, A. (2011). Reconceptualizing emotion regulation. *Emotion Review*, 3(1), 26–35. <https://doi.org/10.1177/1754073910380975>
- Cloitre, M., Hyland, P., Bisson, J. I., Brewin, C. R., Roberts, N. P., Karatzias, T., & Shevlin, M. (2019). ICD-11 posttraumatic stress disorder and complex posttraumatic stress disorder in the United States: A population-based study. *Journal of Traumatic Stress*, 32(6), 833–842. <https://doi.org/10.1002/jts.22469>
- Colman, R. A., & Widom, C. S. (2004). Childhood abuse and neglect and adult intimate relationships: A prospective study. *Child Abuse & Neglect*, 28(11), 1133–1151. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2004.02.005>
- Çırakoğlu, O. C., & Tezer, E. (2010). Kontrol odağı ve eleştirel düşünmenin üniversite öğrencilerinin ilişki doyumsuzluklarına verdikleri tepkiler üzerindeki yordayıcı rolü. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13(26), 29–41.
- Danilo, S., Virdia, L., Rogier, G., Zobel, S. B., Cavalli, R., Civilla, C., & Velotti, P. (2022). Body self-perception and sense of agency: A systematic review of literature. *European Psychiatry*, 65(1), S872–S875. <https://doi.org/10.1192/j.eurpsy.2022.2255>
- Denham, S. A., & Bassett, H. H. (2019). Early childhood teachers' socialization of children's emotional competence. *Journal of Research in Innovative Teaching & Learning*, 12(2), 133–150. <https://doi.org/10.1108/JRIT-01-2019-0007>
- Doğan, T., Çetin, B., & Sungur, M. Z. (2009). İş yaşamında yalnızlık ölçeği Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 10(6), 271–277.
- Eisenberg, N., Spinrad, T. L., & Eggum, N. D. (2010). Emotion-related self-regulation and its relation to children's maladjustment. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6(1), 495–525. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.121208.131208>
- Fang, X., Fry, D. A., Ji, K., Finkelhor, D., Chen, J., Lannen, P., & Dunne, M. P. (2015). The burden of child maltreatment in China: A systematic review. *Bulletin of the World Health Organization*, 93, 176–185. <https://doi.org/10.2471/BLT.14.140137>
- Fonagy, P., Luyten, P., Allison, E., & Campbell, C. (2019). Mentalizing, epistemic trust and the phenomenology of psychotherapy. *Psychopathology*, 52(2), 94–103. <https://doi.org/10.1159/000501526>
- Francis, L., & Pearson, D. (2021). The recognition of emotional abuse: Adolescents' responses to warning signs in romantic relationships. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(17–18), 8289–8313. <https://doi.org/10.1177/0886260519853363>
- Gordon, A. M., & Chen, S. (2016). Do you get where I'm coming from?: Perceived understanding buffers against the negative impact of conflict on relationship satisfaction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 110(2), 239–260. <https://doi.org/10.1037/pspi0000039>
- Gottman, J. M. (1993). The roles of conflict engagement, escalation, and avoidance in marital interaction: A longitudinal view of five types of couples. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 61(1), 7–15. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.61.1.7>
- Gottman, J. M., & Gottman, J. S. (2015). *Gottman couple therapy*. In A. S. Gurman, J. L. Lebow, & D. K. Snyder (Eds.), *Clinical handbook of couple therapy* (pp. 129–157). The Guilford Press.
- Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (1992). Marital processes predictive of later dissolution: Behavior, physiology, and health. *Journal of Personality and Social Psychology*, 63(2), 221–233. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.63.2.221>
- Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (2000). The timing of divorce: Predicting when a couple will divorce over a 14-year period. *Journal of Marriage and Family*, 62(3), 737–745. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2000.00737.x>

- Gratz, K. L., & Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: Development, factor structure, and initial validation of the difficulties in emotion regulation scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26(1), 41-54. <https://doi.org/10.1023/B:JOBA.0000007455.08539.94>
- Greenberg, J. (2011). *Organizational justice: The dynamics of fairness in the workplace*. Oxford University Press.
- Gross, J. J. (2015). Emotion regulation: Current status and future prospects. *Psychological Inquiry*, 26(1), 1-26. <https://doi.org/10.1080/1047840X.2014.940781>
- Haşiloğlu, S. B., Baran, T., & Aydın, O. (2015). Pazarlama araştırmalarındaki potansiyel problemlere yönelik bir araştırma: Kolayda örnekleme ve sıklık ifadeli ölçek maddeleri. *Pamukkale İşletme ve Bilişim Yönetimi Dergisi*, 2(1), 19-28.
- Helvacı-Çelik, F. G., & Hocaoglu, Ç. (2018). Çocukluk çağı travmaları: Bir gözden geçirme. *Sakarya Tıp Dergisi*, 8(4), 695-711. <https://doi.org/10.31832/smj.454535>
- Herzog, J. I., & Schmahl, C. (2018). Adverse childhood experiences and the consequences on neurobiological, psychosocial, and somatic conditions across the lifespan. *Frontiers in Psychiatry*, 9, 420. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2018.00420>
- Hu, T., Zhang, D., Wang, J., Mistry, R., Ran, G., & Wang, X. (2014). Relation between emotion regulation and mental health: A meta-analysis review. *Psychological Reports*, 114(2), 341-362. <https://doi.org/10.2466/03.20.PR0.114k18w8>
- King, L. A., & Emmons, R. A. (1990). Conflict over emotional expression: Psychological and physical correlates. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(5), 864-877. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.5.864>
- Köksal, H. (2008). Çocukluk, değişen dünya ve tarih öğretiminden beklentiler. *Journal of International Social Research*, 1(4), 89-94.
- Kurdek, L. A. (1994). Conflict resolution styles in gay, lesbian, heterosexual nonparent, and heterosexual parent couples. *Journal of Marriage and the Family*, 56(3), 705-722. <https://doi.org/10.2307/352880>
- Kurdek, L. A. (1995). Predicting change in marital satisfaction from husbands' and wives' conflict resolution styles. *Journal of Marriage and the Family*, 57(1), 153-164. <https://doi.org/10.2307/353824>
- Kurt, Ş. K. (2021). Duyguların tarihsel serüveni ve tarihte duygular. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(40), 2821-2852. <https://doi.org/10.26466/opus.881721>
- Matsumoto, D., Yoo, S. H., & Fontaine, J. (2008). Mapping expressive differences around the world: The relationship between emotional display rules and individualism versus collectivism. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 39(1), 55-74. <https://doi.org/10.1177/0022022107311854>
- McCrory, E. J., De Brito, S. A., Sebastian, C. L., Mechelli, A., Bird, G., Kelly, P. A., & Viding, E. (2011). Heightened neural reactivity to threat in child victims of family violence. *Current Biology*, 21(23), R947-R948. <https://doi.org/10.1016/j.cub.2011.10.015>
- Mesquita, B. (2022). *Between us: How cultures create emotions*. W. W. Norton & Company.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2010). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change*. Guilford Publications.
- Minaz, M. (2023). *Çocukluk çağı travmaları ve romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkide çatışma çözme stillerinin ve ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaların aracı rolünün incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi.
- Morris, A. S., Silk, J. S., Steinberg, L., Myers, S. S., & Robinson, L. R. (2007). The role of the family context in the development of emotion regulation. *Social Development*, 16(2), 361-388. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00389.x>
- Özen, A., Engin, S. S., & Uğurlu, N. S. (2016). Romantik ilişkilerde çatışma çözüm stilleri ölçeği: Geçerlik güvenirlik çalışması. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 4(7), 1-19. <https://doi.org/10.7816/nesne-04-07-01>
- Polat, O. (2016). Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 15-34. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruhad/issue/27591/290653>
- Rahim, M. A. (1983). A measure of styles of handling interpersonal conflict. *Academy of Management Journal*, 26(2), 368-376. <https://doi.org/10.2307/255985>

- Rauer, A. J., Pettit, G. S., Lansford, J. E., Bates, J. E., & Dodge, K. A. (2013). Romantic relationship patterns in young adulthood and their developmental antecedents. *Developmental Psychology*, 49(11), 2159–2171. <https://doi.org/10.1037/a0031844>
- Riggs, S. A. (2019). Childhood emotional abuse and the attachment system across the life cycle: What theory and research tell us. In M. E. Lamb & R. A. Riggs (Eds.), *The effect of childhood emotional maltreatment on later intimate relationships* (pp. 5–51). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315144139-2>
- Şar, V., Necef, I., Mutluer, T., Fatih, P., & Türk-Kurtça, T. (2021). A revised and expanded version of the Turkish Childhood Trauma Questionnaire (CTQ-33): Overprotection-overcontrol as additional factor. *Journal of Trauma & Dissociation*, 22(1), 35–51. <https://doi.org/10.1080/15299732.2020.1792023>
- Şar, V., Öztürk, P. E., & İkikardeş, E. (2012). Çocukluk çağı ruhsal travma ölçeğinin Türkçe uyarlamasının geçerlilik ve güvenilirliği. *Turkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 32(4), 1054–1063. <https://doi.org/10.5336/medsci.2011-26395>
- Taluy, N., & Sunal, A. B. (2016). Impact of the interaction effect of the constructive and destructive responses to dissatisfaction on romantic relationship satisfaction. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5163–5173. <https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.4150>
- Tangney, J. P., Stuewig, J., & Mashek, D. J. (2007). Moral emotions and moral behavior. *Annual Review of Psychology*, 58(1), 345–372. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.56.091103.070145>
- Tao, J., He, K., & Xu, J. (2021). The mediating effect of self-compassion on the relationship between childhood maltreatment and depression. *Journal of Affective Disorders*, 291, 288–293. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.05.026>
- Thomas, K. W. (1976). Conflict and conflict management. In M. D. Dunnette (Ed.), *Handbook of industrial and organizational psychology* (pp. 889–935). Rand McNally.
- Van Der Kolk, B. (2003). The body keeps the score. *Trauma*, 2(50), 1–21.
- Whisman, M. A., & Uebelacker, L. A. (2006). Childhood trauma and relationship distress. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 74(6), 1065–1076. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.74.6.1065>
- Wood, J. J., McLeod, B. D., Sigman, M., Hwang, W. C., & Chu, B. C. (2003). Parenting and childhood anxiety: Theory, empirical findings, and future directions. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 44(1), 134–151. <https://doi.org/10.1111/1469-7610.00106>
- World Health Organization. (2020). *Global status report on preventing violence against children 2020*. World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1280561/retrieve>
- World Health Organization. (2024, May 22). *Child maltreatment*. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/child-maltreatment>
- Zhang, R., Xie, R., Ding, W., Wang, X., Song, S., & Li, W. (2022). Why is my world so dark? Effects of child physical and emotional abuse on child depression: The mediating role of self-compassion and negative automatic thoughts. *Child Abuse & Neglect*, 129, 105677. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.105677>